

Lähtettäjä:

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —
Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry
Annankatu 29 A 16
00100 Helsinki
suojelusihteeri@tringa.fi

Vastaanottaja:

Tero Alatalo
Metsäsuunnittelija
Luonnonhoitoyksikkö / Espoon kaupunki
PL 6520, 02070 Espoon kaupunki
tero.alatalo@espoo.fi

Mielipide Keski-Espoon luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman 2022–2032 luonnoksesta

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys — Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry:n (rek.nro 116.353, 3789 jäsentä loppuvuonna 2021) tarkoituksena on edistää ja kehittää lintuharrastusta, lintujen- ja luonnonsuojelua sekä toimia alueensa lintuharrastajien ja tutkijoiden yhdyssiteenä. Yhdistyksen toiminta-alue on Helsinki ja sen ympäristö (entinen Uudenmaan maakunta sekä Sipoo entisellä Itä-Uudellamaalla).

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry kiittää lausuntopyynnöstä. Tringa on tutustunut Keski-Espoon luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman luonnokseen ja esittää sen pohjalta seuraavia huomioita. Kommentoimme suunnitelmaa yleisesti esiin nostamiemme linnustollisesti tärkeiden teemojen kautta.

Yleistä

Pidämme kannatettavana kehityksenä sitä, että Espoon kaupungin kaupunkimetsänhoidon suunnittelussa ja toteutuksessa alkanut siirtymä kohti poimintahakkuiden käyttöä vallitsevana hakkuumuotona jatkuu edelleen. Tämä auttaa säilyttämään metsien monirakenteisuutta ja eri-ikäistä puustoa selkeästi avohakkuuta paremmin. Linnustonäkökulmasta suunnitelman suurimmat huomioitavat kehityskohdat liittyvät pienpuuston hoitoon ja taimikkoharvennuksiin, lahoppuun jättämiseen liittyvään ohjeistukseen sekä niittyjen ja avointen alueiden hoitoon.

Pienpuuston ja taimikoiden harventaminen

Tringa katsoo, että suunnitelmaa hyvin suurelta osin läpäisevä taipumus esittää pienpuuston hoitoa ja taimikonharvennuksia hoitotoimenpiteenä suurelle osalle kuvioita on liiallinen ja ylimitoitettu. Metsien pääpuuston alainen alikasvos on monelle metsälinnulle tärkeä kesäisenä ruokailukohteena. Aluskasvillisuuteen, pensaskerrokseen ja taimikoihin kohdistuvat toimenpiteet vähentävät metsien

kerroksellisuutta ja muodostavat merkittävän uhkatekijän useille metsälinnuille, kuten erittäin uhanalaiselle hömötiäiselle (Lehtiniemi ym. 2021). Tringa muistuttaa, että valmiiksi uhanalaisten lajien kohdalla liiallisten pienpuuston ja taimikkoihin kohdistuvien harvennusten aiheuttamalla lisästressillä voi olla populaatiotason vaikutuksia.

Pienpuuston tiheys ja monilajisuus ovat merkittäviä tekijöitä eritoten häiriöherkän lajiston lisääntymis-, ruokailu- sekä suojapaikkojen kannalta. Tämän vuoksi Tringa esittää, että suunnitelmassa ja siihen liittyvissä toimenpiteissä tulee huomioida pienpuuston tärkeä rooli monimuotoisuuden ylläpitäjänä. Esitämme myös, että pienpuuston hoitoesitykset sekä taimikonharvennukset tulee käydä koko suunnitelman osalta läpäisyperiaatteella läpi ja pyrkiä vähentämään näitä toimenpiteitä huomattavasti sekä ohjeistaa ja kohdentaa niitä lähinnä sellaisiin kohteisiin, joissa ne ovat esimerkiksi turvallisuuden tai näkyvyyden kannalta tarpeen.

Lahopuun merkitys metsälinnustolle

Toinen huomionarvoinen kehityskohde liittyy lahopuiden jättämiseen. Lahopuulla on tärkeä rooli metsien monimuotoisuuden ja metsälinnuston kannalta, ja tämän merkityksen tunnistaminen suunnitelmassa on ilahduttavaa. Ohjeistus lahopuun jättämisen osalta vaihtelee osin perustellusti, osin hieman epäselvästi ja yleislinjaa hämärtäen. Lahopuiden väheneminen on eräs merkittävimmistä metsälinnuston uhanalaisuuden syistä (Lehikoinen ym. 2019). Lahopuun jättämistä pääasiallisena ratkaisuna on siksi syytä painottaa etenkin suojelualuevarauksilla, arvometsäkuvioilla sekä sellaisilla kuvioilla, joilla on jo todettu sellaisia METSO-arvoja, joita lahopuumäärän hallittu kasvu lisää.

Niittyjen ja avointen alueiden hoito

Monipuolista niittykasvillisuutta, niittyverkoston vahvistamista ja talviaikaisen kasvipeitteisyyden huomioimista tulee tukea. Niityt ovat luonnon monimuotoisuuden ylläpidon kannalta tärkeitä kohteita. Vähemmän arvokkaissa, metsittymään jätettävissä kohteissa tulee kiinnittää huomiota lintuja erityisesti hyödyttävien elinympäristöjen ja ruokailu- sekä pesimäpaikkojen säästämiseen ja niiden lisäämiseen. Tällaisia ovat esimerkiksi riittävän suurien aukeiden keskiosissa sijaitsevat harvakasvuiset kesannot, ojien ja jokien varsien pensaat sekä matala pienpuusto (Lehtiniemi ym. 2021). Talventörröttäjien karsimisessa tulee käyttää malttia, ja talviaikaista kasvipeitettä tulee mahdollisuuksien mukaan säästää ja lisätä niittykohteilla ja ojien varsilla. Talventörröttäjät ovat useille talvehtiville varpuslinnuille, kuten hempoille ja peipoille, tärkeää ravintoa ja ne auttavat talvehtivia lintuja selviytymään talven yli. Ruderaattien perustamista tulisi myös suunnitelmassa harkita niille soveltuvilla kohteilla.

Lahopuun säästäminen myös niityillä on tärkeää, ja tämä on asiallisesti tunnistettu suunnitelmassa. Niityillä ja avoimilla alueilla lahopuuta voidaan jättää etenkin maalahopuiksi, ja lisäksi esimerkiksi erilaisia aitoja ja muita rakennelmia voidaan mahdollisuuksien mukaan toteuttaa lahopuusta.

Ekologiset yhteydet ja hakkuiden ajankohdat

Yleisinä huomioina nostamme esille tarpeen

- 1) riittävien viher- ja siniverkoston ekologisten yhteyksien turvaamiseen ja

- 2) poimintahakkuiden sekä muiden metsänhoidollisten toimenpiteiden ajoittamiseen lintujen pesimäkauden 1.4.–31.7. ulkopuolelle pesimärauhan säilyttämiseksi. Osin tämä on asiallisesti huomioitu suunnitelmassa.

Helsingissä 18.04.2022

Alexi Mikola

Puheenjohtaja

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —

Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry

Lähteet:

Lehikoinen, A. – Jukarainen, A. – Mikkola-Roos, M. – Below, A. – Lehtiniemi, T. – Pessa, J. – Rajasärkkä, A. – Rintala, J. – Rusanen, P. – Sirkkiä, P. – Tiainen, J. – Valkama, J., Linnut. Teoksessa Hyvärinen, E. – Juslén, A. – Kemppainen, E. – Uddström, A. – Liukko, U-M., Suomen lajien uhanalaisuus: Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö 2019.

Lehtiniemi, T. – Toivanen, T. – Södersved, J. (toim.) Linnuston tila Suomessa. Birdlife 2021.